

ENTREVISTA A

Pilar Romera, escriptora

“L’instint de supervivència és capaç de pervertir els ideals”

Van viure lluny de l'èpica -entesa des del punt de vista narratiu- i, potser per això, els perdedors de la Guerra Civil espanyola que no es van exiliar, no tenen gaires novel·les. I a partir d'esta premissa, la novel·la *Els impostors*, de l'escriptora Pilar Romera (Riba-roja d'Ebre, 1968) intenta cobrir este buit: una història de renúncies, identitats suplantades, pors, deslleialtats i guinyades al seu Ebre natal, que transcorre els mesos previs a la visita que Franco va fer a Barcelona el maig del 1949. El llibre ja és a les llibreries en català (ed. Columna) i es podrà llegir en castellà a partir de novembre (ed. Destino).

Riba-roja d'Ebre Oriol Gracià

Pregunta: Jaume Cabré, Emili Teixidor, Javier Cercas, Almudena Grandes... són autors contemporanis que els darrers anys han publicat novel·les ambientades en la Guerra Civil i el franquisme.

Resposta: Quan vaig plantejar el tema d'esta novel·la, alguns editors em van dir que no era un bon moment per a traure un llibre sobre la guerra i la dictadura, que ara ven més la novel·la intimista. Potser tenien part de raó, però això no ha de ser un obstacle perquè es continue publicant sobre este període.

P: Encara no se n'ha explicat tot?

R: Sóc historiadora, especialitzada en el període contemporani, iestic esparverada dels missatges que corren sobre el conflicte. Que si la mi-

nistra de Justícia en funcions, Dolores Delgado, diu que l'Estat espanyol va contribuir a l'alliberament del París ocupat pels nazis, que si el secretari general de Vox, Javier Ortega Smith, diu que 'las 13 rosas' violaven i torturaven... Com poden dir tantes mentides, gent amb esta visibilitat pública? Per tant, cal que se'n parli i que es publiquen històries honestes sobre el nostre passat més recent, perquè la novel·la és una fórmula literària més agraïda que l'assaig històric per aproximar-se a un conflicte com el de la Guerra Civil.

P: Què aportes de nou en tot este relat?

R: *Els impostors* és la història de personatges que van perdre la guerra, alguns amb arrels a la Ribera d'Ebre. N'hi ha que un cop acabat el conflicte es van quedar a casa, d'altres hi van tornar després d'un breu període al camp de concentració d'Argelers. He volgut focalitzar en es-

te tipus de perfils, perquè s'ha parlat amb molta èpica dels qui van viure l'exili i poc dels que es van quedar a Catalunya i van es van haver d'adaptar a una societat encotillada, amb olor de naftalina, amb mantellina. Com van viure la postguerra els homosexuals transformistes de cabarets com La Criolla, al barri Xino de Barcelona. Què fa una dona llibertària, casada pel civil, que ha perdut el marit a la Batalla de l'Ebre i, un cop passada la guerra, ha d'anar a missa diària? Este és el tipus de preguntes que he intentat contestar.

P: Una novel·la de personatges i vides complexes.

R: Els personatges són el motor del llibre. I no he volgut caure en l'estereotip de bons i dolents: tots els protagonistes de la història tenen clars, són molt polièdrics. El lector, fins i tot, podrà empatitzar amb un comissari de la Brigada Político-Social franquista. Són personatges

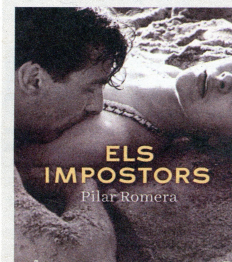
ficticis, però m'he esforçat perquè siguin versemblants. La meua experiència com a historiadora i les històries familiars sobre el meu besavi, que va ser al camp de concentració d'Argelers, a Mauthausen i va viure l'exili a Mèxic, m'han ajudat a definir els protagonistes i el context en el qual van viure.

P: S'hi superposen també diversos gèneres.

R: No és una novel·la històrica, ni tampoc política, ni d'amor. Té una mica de tot, fins i tot gènere negre i thriller. Quan escric, primer em plantejo què vull explicar i després trio quina és l'època que millor s'hi adiu. En este cas m'interessava parlar de com l'instint de supervivència és capaç de pervertir els ideals, i el context de la postguerra m'anava molt bé per a analitzar este tema. A més, volia utilitzar el recurs de la suplantació d'identitat de manera versemblant, i malgrat que ara ens pot semblar una

DESTACAT

Una història de perdedors

■ Barcelona, primavera de 1949. Una visita del general Franco a la Ciutat Comtal té nerviós tot el departament de policia. Els rumors d'un atemptat posen les autoritats en guàrdia. Les detencions de dissidents es multipliquen. La Brigada Político-Social ha detingut l'Albert Colom, un jove acusat de col·laborar amb joves universitaris en activitats contra el règim. La seua germana Dora mou fitxa per intentar-lo treure de la presó i aquest procés reobre ferides del passat que cap dels personatges podrà controlar: uns fets ocorreguts al camp de refugjats d'Argelers, deu anys abans, reapareixen per passar comptes a la Dora Colom, al seu marit Bonaventura Puig i a l'amic Miquel Albe- rich. Una història plena d'enganys, mentides i traïcions, en la qual ningú és el que sembla. Fins i tot el comissari Fuentes, corrupte i addicte a les drogues, s'hi veurà implicat.

cosa complicada, al final de la guerra assumir la identitat d'un altre podia ser relativament fàcil.

P: A l'inici de cada capítol s'hi reproduïx un diàleg de la pel·lícula *Casablanca*. Per què?

R: A *Casablanca* els personatges són uns impostors. La pel·lícula està ambientada a la Segona Guerra Mundial, en el context de l'ocupació nazi del Marroc, però el tema de fons és molt similar al de la meua novel·la. A més, sóc molt cinèfila i m'apassionen les pel·lícules i, ara, també, les sèries. La meua manera d'escriure i de concebre la narrativa està tan influenciada per Dostoievski com per *Mad Men*, per *Los Soprano*, Truman Capote o Mercè Rodoreda. ■